

самому, своїй наполегливості, зібраності, відповідальності, пізнавальній активності, раціональному розподілу сил і часу на освоєння змісту навчальної дисципліни.

У дистанційному навчанні важливу роль відіграє і можливість встановлення конструктивного спілкування між викладачем і студентами, що дозволяє забезпечити індивідуальний стиль взаємодії. Врахувати особливості кожного, усвідомити і зрозуміти точку зору. Індивідуально-орієнтований підхід, який полягає в основі дистанційного навчання, сприяє розкриттю потенціалу кожного студента. Дистанційне навчання дає студентові можливість особистісного зростання, розвитку, розкриття індивідуальності. Застосування дистанційної форми навчання в освітню діяльність Харківського державного університету харчування та торгівлі, на наш погляд, забезпечить формування автономності студентів, тому що її розвиток тісно пов'язаний з необхідністю прояву пізнавальної активності, самостійності, ініціативності, відповідальності, свободи вибору, навичок самоконтролю, мотивації щодо оволодіння новими знаннями і способами дій.

УДК 378.046:37.015.31

Т.В. Фролова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

В.І. Скоробогатько, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

Т. Петрова, доц., доктор (*Науково-дослідний інститут харчової промисловості, Пловдив, Болгарія*)

ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВИТИ

Сфера вищої освіти, як показала історія, є однією з найбільш важливих сфер в структурі державної політики. Перед вищою освітою в рамках сучасних реалій ставляться нові і серйозні завдання.

Для розуміння структури та визначення провідних драйверів сучасної зарубіжної освіти, переважно постіндустріальних країн, необхідно розглянути чинники науково-технічного і соціально-економічного характеру, що визначають його розвиток:

1. Сталий розвиток економіки і наукомістких підприємств, що підкріплюються і забезпечуються висококваліфікованими кадрами.

2. Пріоритетність державної освітньої політики. Якісна вища освіта розуміється як головна умова національної безпеки і добробуту країни і її громадян.

3. Інтенсивне зростання обсягу науково технічної інформації, що вимагає від фахівців вміння швидко засвоювати величезну кількість і

прищеплює необхідність постійного навчання та підвищення своєї кваліфікації.

4. Стабільно збільшується зростання продуктивності праці в сільському господарстві та промисловості, що знижує частку зайнятості населення у важких роботах і переорієнтує на заняття розумовою працею.

5. Зростання ролі й практичної значущості наукових досліджень, що проводяться на стику дисциплін. Такий стан справ стимулює здобуття фундаментальних знань, універсалізацію освіти, а також інтеграцію між спеціальностями.

6. Розвиток потужних засобів програмної розумової діяльності, що визначає високий рівень автоматизації виробництв, що у свою чергу викликає попит на кадри, які володіють творчим підходом і навичками самостійної дослідницької діяльності.

7. Підвищення добробуту і платоспроможності населення, що підвищує попит на якісну освіту. Таким чином, інвестиційна фінансове навантаження зміщується з держави на приватний сектор.

Варто зауважити, що ці чинники головним чином співвідносяться з вищою освітою економічно розвинених країн, таких як США, Великобританія, Канада, Франція, Німеччина, Швейцарія, Австралія і Японія.

Головною проблемою сучасної світової освіти (в тому числі й вітчизняного) є зайва маркетизація. Ключовим моментом є відповідь на питання про те, що повинно собою представляти освіту: соціально значуща благо, що гарантується державою, або сучасну високоякісну послугу, що надається суспільству і окремим людям на конкурентній основі. У відповіді на питання, що таке освіта, здобув перемогу відповідь «послуга», що і призвело до зайвої маркетизації вищої школи.

Розглянемо, як вирішилася зазначена вище проблема, на прикладі Японії. Система вищої освіти Японії включає в себе такі типи освітніх установ: університети повного циклу (4 роки) і університети прискореного циклу (2 роки); професійні коледжі; школи спеціальної підготовки (технологічні інститути); школи післядипломного навчання (магістратури). Стрижень вищої освіти Японії складають вищі повного циклу, оскільки їх випускники найменш схильні до дискримінації в строгій ієрархічній освітній системі й найбільше котируються на ринку праці. Особливість японської моделі вищої школи полягає в тому, що найбільша кількість учнів визначається в школи післядипломного навчання (магістратури). Бакалаврат націлений на постійне створення кваліфікованих фахівців для підтримки системи, а магістратура – на вирощування ініціативних учених-аналітиків.

Саме в цій особливості успіх японського освіти: «Технологічний стрибок в Японії став можливим багато в чому за рахунок такого поділу завдань і успішного розвитку шкіл післядипломної освіти». Установлення та стабілізація взаємодії між бізнесом і вищою освітою необхідна в двох аспектах: з одного боку, люди зайняті в бізнесі породжують попит в якісних кадрах, в тому числі й самі бізнесмени звернені на отримання додаткових знань, з іншого, встановлення зв'язку з бізнесом дозволяє отримати додаткову фінансову підтримку, необхідну в удосконаленні освітніх практик в рамках вищої школи.

У разі великої кількості студентів вища освіта страждає недостатнім контролем в аспекті якості, що веде до погіршення якості наданої освіти. Ще одна проблема – недостатнє фінансування освітньої сфери.

УДК 005.336.2:378.4:316.472.4

Т.М. Хаустова, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Федак, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Б.Б. Ботштейн, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

КОМПЕТЕНТІСНА СИНЕРГІЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Сучасний підхід до організації освіти орієнтовано на внесення в освітній процес новизни, обумовленої стрімкою діджиталізацією, специфікою різних технологій навчання, потребами особистості, суспільства і держави. Сьогодні для реалізації актуальних вимог якісної освіти є обґрунтованою розробка нових форм організації освітнього процесу. Однією з умов, що забезпечить якість освітнього процесу є такі компетентності викладача: разом із високою фаховою підготовкою, мобільність, активність та участь у соціально-мережному часі студентів.

Серед інформаційно-комунікаційних компетентностей, якими повинен володіти той, хто навчає: володіння навичками інформаційної навігації, уміння користуватися комплексом можливостей інформаційного середовища, знання специфіки роботи з інформаційними ресурсами, уміння активно використовувати комунікаційні можливості соціальних мереж. У створенні ефективного середовища для зв'язку і комунікацій викладач-студент важливу роль відіграють соціальні мережі.